

**Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri**

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 15. september 2025
Sagsnummer: 2025-187

./.

Til udvalgets orientering fremsendes hermed grundnotat om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 for så vidt angår ordningen for skolefrugt, -grøntsager og -mælk ("EU-skoleordningen"), sektorinterventioner, oprettelse af en proteinsektor, krav til hamp, muligheden for handelsnormer for ost, proteinafgrøder og kød, anvendelse af tillægsimportafgifter, regler om forsyningstilgængelighed i nødsituationer og alvorlige kriser samt sikkerhedsstillelse og forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1370/2013 for så vidt angår støtteordningen for levering af frugt og grøntsager, bananer og mælk i uddannelsesinstitutioner ("EU-skoleordningen"), KOM (2025) 553 og KOM 2025 (554).

Jacob Jensen

/

Jesper Wulff Pedersen

Den 15. september 2025
FVM 476

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 for så vidt angår ordningen for skolefrugt, -grøntsager og -mælk ("EU-skoleordningen"), sektorinterventioner, oprettelse af en proteinsektor, krav til hamp, muligheden for handelsnormer for ost, proteinafgrøder og kød, anvendelse af tillægsimportafgifter, regler om forsyningstilgængelighed i nødsituationer og alvorlige kriser samt sikkerhedsstillelse og forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1370/2013 for så vidt angår støtteordningen for levering af frugt og grøntsager, bananer og mælk i uddannelsesinstitutioner ("EU-skoleordningen")

KOM (2025) 553 og KOM 2025 (554)

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. september 2025. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag om ændring af den fælles markedsordning for så vidt angår ordningen for skolefrugt, -grøntsager og -mælk ("EU-skoleordningen"), sektorinterventioner, oprettelse af en proteinsektor, krav til hamp, muligheden for handelsnormer for ost, proteinafgrøder og kød, anvendelse af tillægsimportafgifter, regler om forsyningstilgængelighed i nødsituationer og alvorlige kriser samt sikkerhedsstillelse, og forslag om ændring af Rådets forordning om skoleordningen. Forslagene er en del af en tilpasning af den fælles landbrugspolitik i forbindelse med den flerårige finansielle ramme (MFF) for perioden 2028-34. Forslagene skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Regeringen hilser forslagene velkomment, da de bl.a. kan bidrage til at øge medlemsstaternes modstandsdygtighed i krisesituationer samt bidrage til at fremme den grønne omstilling ved etablering af en proteinafgrødesektor.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2025) 553 af den 17. juli 2025 fremlagt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter for så vidt angår ordningen for skolefrugt, -grøntsager og -mælk ("EU-skoleordnin-

gen"), sektorinterventioner, oprettelse af en proteinsektor, krav til hamp, muligheden for handelsnormer for ost, proteinafgrøder og kød, anvendelse af tillægsimportafgifter, regler om forsyningstilgængelighed i nødsituationer og alvorlige kriser samt sikkerhedsstillelse. Kommissionen har desuden fremsendt KOM (2025) 554 den 17. juli 2025 om forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1370/2013 for så vidt angår støtteordningen for levering af frugt og grøntsager, bananer og mælk i uddannelsesinstitutioner ("EU-skoleordningen"). Forslagene er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave henholdsvis den 5. september og 8. september 2025.

Forslaget KOM (2025) 553 er fremsat med hjemmel i TEUF-artikel 43 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF-artikel 294.

Forslaget KOM (2025) 554 er fremsat med hjemmel i TEUF-artikel 43, stk. 3 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Formål og indhold

Forslagene indeholder en ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter.

Forslagene udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2028-34 og indeholder supplerende bestemmelser til Kommissionens forordningsforslag KOM (2025) 565 om oprettelse af den nationale og regionale partnerskabsfond for perioden 2028-34 (NRP).

Sektorinterventioner og skoleordningerne

Kommissionen foreslår med forslaget, at skoleordningerne, som er EU-støtte til uddeling af frugt og grønt samt mælk til børn i uddannelsesinstitutioner, skal fortsætte i perioden 2028-34, som en aktivitetstype under NRP. Formålet med skoleordningen er at gøre børnene bekendte med jordbrug og fremme sunde spisevaner. Der vil hertil være krav om, at uddeling af disse produkter skal ledsages af bevidsthedsfremmende foranstaltninger (oplysningskampagne eller lignende), som under den nuværende programperiode kaldes for pædagogiske ledsageforanstaltninger. Medlemsstaterne vil dog kunne anvende nationale læringsplaner til dette formål. Medlemsstaterne vil kunne prioritere tildelingerne ud fra aldersgrupper og/eller socioøkonomiske kriterier.

Det fremgår af dette forslag, at der kan uddeles frisk frugt og grønt og forarbejdet frugt og grønt, bananer og konsummælk, ost, hytteost, yoghurt, og anden fermenteret mælk uden tilsætning af smagsstoffer, frugt, nødder eller kakao. Der må ikke uddeles produkter med højere sukkerindhold end 10 pct. og ikke mere end 30 pct. fedt. Produkter, der uddeles under skoleordningerne, må ikke indeholde tilsat sukker, salt, fedt eller sødestoffer. Som nu kan medlemsstaterne efter godkendelse af deres sundhedsmyndigheder tillade begrænset tilsætning af sukker, salt og fedt til forarbejdet frugt og grønt, mælk, ost, yoghurt og andre fermenterede eller ferskede mælkeprodukter. Som noget nyt i forslaget skal medlemsstaterne prioritere produkter med oprindelse i EU. Derudover skal der være tale om produkter, som opfylder mindst et af følgende kriterier: lavt klimamæssigt fodaftryk, certificeret økologisk, pakket i bæredygtig emballage, lever op til EU's dyrevelfærdsstandarder eller højere, lokalt produceret og markedsført via korte forsyningskæder, stammer fra små landbrug, overholder fair-trade standarder.

De materielle regler for sektorinterventioner bliver for perioden 2028-34 flyttet til forordningen om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter. For indeværende programperiode er de reguleret i forordningen om strategiske planer (2021/2115). Reglerne er forholdsvis uændrede i forhold til de nugældende. Dog bliver proteinafgrøder nu omfattet. Med forslaget indføres der en selvstændig sektor for proteinafgrøder i den fælles markedsordnings bilag I. Det gøres også muligt at oprette producentorganisationer for proteinafgrøder, og det bliver obligatorisk for medlemsstaterne at godkende sådanne, jf.

ovenfor. Det indebærer, at producentorganisationer vil kunne modtage støtte til driftsprogrammer på linje med for eksempel producentorganisationer i frugt- og grøntsektoren.

Sektorinterventionerne og skoleordningerne vil som for den fælles landbrugspolitik som helhed fra 2028 blive finansieret under NRP. De finansielle bestemmelser vedrørende sektorinterventionerne og skoleordningerne fremgår derfor af NRP-forslaget. Da medlemsstaterne fremover skal finansiere skoleordningerne via NRP, vil de nuværende finansieringsbestemmelser i Rådets forordning 1370/2023 artikel 5 om tildelinger til medlemsstaterne ikke være relevante fra 2028. Der indføres dog en overgangsordning for at støtte tiltag under skoleordningerne indført frem til 31. december 2027.

Handelsnormer

Kommissionen foreslår, at der indsættes hjemmel til at indføre handelsnormer for proteinafgrøder, oksekød, svinekød, fårekød, gedekød og ost. For proteinafgrødernes vedkommende for at give mulighed for oprindelsesmærkning. Af samme grund bliver der mulighed for at indføre handelsnormer for oksekød, svinekød, fårekød og gedekød. Der indføres også mulighed for handelsnormer for oste med henblik på harmonisering af benævnelser og bestanddele og ernæringsindhold.

Benævnelser for kød

I bilag VII i den fælles markedsordning for landbrugsprodukter indføres en liste over benævnelser vedrørende kød, som udelukkende forbeholdes spiselige dele af et dyr. Kommissionen beskriver, at formålet med beskyttelse af benævnelser for kød er at sikre forbrugerne et oplyst valg, særligt med hensyn til næringsindhold, som traditionelt er forbundet med kød og kødprodukter. Det gælder primært navne på dyr og navne på udskæringer samt bacon, der reserveres til kun at kunne bruges til kød, når det omsættes i alle omsætningsled. Benævnelserne må dog anvendes i sammensætninger med et eller flere ord i betegnelser for sammensatte produkter¹, hvor det ikke er hensigten at substituere kød, og hvor kød udgør et væsentligt element mængdemæssigt eller for karakteren af produktet. Eksempler på sammensatte produkter kan være ”kyllingenuggets” og ”pulled pork”.

Hamp

Der er forslag om en række bestemmelser om produktion, markedsføring og import af hamp. Hamp er allerede omfattet af den fælles markedsordning for landbrugsprodukter, og landmænd kan modtage arealstøtte for hamp, forudsat de opfylder kravet om kun at benytte sorter med et cannabinolindhold (THC) på maksimalt 0,3 pct. således, at planterne ikke kan udnyttes til narkotisk brug. Imidlertid fastslog EU-domstolen i 2020, at en medlemsstat ikke må forbyde markedsføring af cannabinol (CBD), der lovligt fremstilles i en anden medlemsstat, når det udvindes af hele cannabis sativa-planten og ikke kun af dens fibre og frø. På grund af inkonsistens i medlemsstaternes regler om udnyttelse af hele planten herunder topskud indføres der nu regler herom, så EU's producenter kan få gavn af hele planter forudsat, der er tale om sorter med et cannabinolindhold (THC) på maksimalt 0,3 pct. Bestemmelserne forhindrer ikke medlemsstaterne i at tillade sorter, der ikke opfylder disse krav herunder til medicinsk brug.

¹ Et sammensat produkt er en fødevarer, som indeholder både vegetabiliske ingredienser og forarbejdede animalske produkter, og hvor tilsætningen af den/de vegetabiliske ingrediens(er) ændrer hovedkarakteristika af det endelige produkt.

Statsstøtte

Frankrig får bemyndigelse til at yde 90 mio. euro i støtte til sukkersektorerne i sine fjerntliggende regioner (Guadeloupe, Fransk Guyana, Martinique, Mayotte, Réunion, og Saint-Martin). Finland får bemyndigelse til at fortsætte den eksisterende finske statsstøtte til landbrugssektoren på betingelse af, at støtten i 2027 kun udgør 67,5 pct. af støtten i 2022, og at støtten i 2034 kun udgør 67,5 pct. af støtte i 2027. Det er også en betingelse, at støtten under den fælles landbrugspolitik udnyttes 100 pct. til de pågældende sektorer.

Beredskabsplaner for tilgængelighed af landbrugsprodukter til krisesituationer og fødevarelagre

I forslaget indgår et nyt kapitel om beredskabsplaner for tilgængelighed af landbrugsprodukter til krisesituationer og fødevarelagre. Det foreslås, at alle medlemsstater skal udarbejde nationale beredskabsplaner for sikring af fødevareforsyningsikkerhed. Hensigten er at sikre tilgængelighed og adgang til landbrugsvarer i nødsituationer og alvorlige kriser. Planerne skal vedrøre overvågning, håndtering af data om fødevareforsyning, organisering af arbejdet og informationsvirksomhed. Medlemsstaterne skal udpege nationale myndigheder eller kontaktpunkter, der er ansvarlige for beredskabet for fødevareforsyningsikkerhed og kommunikation med andre medlemsstater og Kommissionen. Kommissionen kan fastsætte gennemførelsesforordninger om formater for beredskabsplaner og indberetninger til Kommissionen samt om samarbejde mellem medlemsstaterne.

Der fastsættes også bestemmelser om strategiske lagre af landbrugsprodukter, som etableres af private eller offentlige operatører til nødsituationer og kriser. Det er frivilligt for medlemsstaterne at oprette sådanne lagre, og det fremgår, at medlemsstater, der etablerer strategiske lagre, skal sikre, at de ikke medfører markedsforvridninger. Herunder skal de mængder, der oplagres, fastsættes på baggrund af forud definerede kriterier. Opkøb af produkter til reserverne skal ske ved udbud til markedspriser, og salg fra lagrene skal ske på en transparent måde til markedspris. Myndighederne skal overvåge etablering, vedligeholdelse og tømning af disse lagre. Hvis medlemsstaterne etablerer sådanne lagre, skal de indgå i medlemsstaternes beredskabsplaner. Kommissionen kan fastsætte gennemførelsesbestemmelser om koordinering af etablering og vedligeholdelse af lagre, herunder frivillige aftaler mellem medlemsstater om at stille lagre til rådighed for medlemsstater, der er i krisesituationer. Desuden bliver det allerede fungerende mødeforum Den europæiske kriseberedskabs- og responsmekanisme for fødevareforsyningsikkerhed (EFSCM) hjemlet i forslaget. Endelig får Kommissionen hjemmel til at fastsætte gennemførelsesforordninger ved hasteprocedure om indførsel af krav til medlemsstater og private operatører om i krisesituationer at rapportere til Kommissionen om landbrugs- og fødevarelagre og andre forhold for at sikre tilgængelighed af disse produkter i EU.

Andre elementer

Bestemmelserne i bilaget om sukkerkontrakter tilpasses, hvormed roepulp forbliver roesælgerens ejendom, medindregnet andet aftales, og der fastsættes regler for købsbetingelser i forhold til, hvilken form pulpen eventuelt skal returneres i samt metode for beregning af kompensation ved eventuel tilbageholdelse af pulpen. Da den nugældende forordning (EU) 2021/2116 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik ophæves, flyttes en række bestemmelser til markedsordningen om hjemmel til Kommissionen til at udstede delegerede retsakter om kontrol og sanktioner og om reduktion af støtte for offentlig intervention og støtte til privat oplagring, hvis betingelserne herfor ikke overholdes. Endvidere tilpasses bestemmelsen om beregning af tillægsimporttold på baggrund af regler i Verdenshandelsorganisationen (WTO). Herudover fjernes en adgang til at undlade at pålægge tillægsimporttold, hvor den pågældende import ikke forventes at forstyrre EU's marked eller på anden måde være disproportional. Da det er vanskeligt at føre bevis for, at en import skader EU's marked, fjernes bestemmelsen, da reglen går ud over WTO's bestemmelser. Endelig flyttes regler om sikkerhedsstillelse til forordningen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, der er ledende udvalg.

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget KOM (2025) 354.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

De lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget i Danmark skal afklares.

Økonomiske konsekvenser

Forslagene udgør en del af den flerårige finansielle ramme for 2028-34, specifikt som del af fonden for nationale og regionale partnerskaber herunder. Udgiftsniveauet fastsættes som led i de centrale forhandlinger om de flerårige finansielle rammer for 2028-34. Konsekvenser heraf for det danske EU-bidrag er nærmere beskrevet i Finansministeriets notater herom.

Idet det vil være obligatorisk at tilbyde skoleordningen og visse sektorinterventioner, og eftersom medlemsstaterne fremover skal medfinansiere skoleordningerne og sektorinterventionerne via deres nationale og regionale partnerskabsplaner, vil det medføre udgifter til national medfinansiering.

Forslagets afsnit om planer for tilgængelighed af landbrugsprodukter til krisesituationer og fødevarerlagre vil kunne medføre administrative omkostninger for de involverede danske myndigheder. Såfremt det i Danmark besluttet at etablere nødlagre af landbrugsprodukter til brug i krisesituationer, vil etablering, opkøb af produkter og vedligeholdelse heraf formentlig medføre nationale udgifter.

Forslaget om at indføre mulighed for handelsnormer for proteinafgrøder, oksekød, svinekød og fåre- og gedekød samt ost medfører ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser. Omfanget heraf vil afhænge af følgelovgivning i form af eventuelle kommende forslag til sekundære retsakter, som kan blive fremsat af Kommissionen, hvilket vil kunne have erhvervsøkonomiske konsekvenser. Såfremt det i Danmark besluttet at etablere nødlagre af landbrugsprodukter til brug i krisesituationer, kan det have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter, som følger af EU-retsakter, afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsrammer, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Sagen har været i høring på høringsportalen, § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg.

Landbrug & Fødevarer fremhæver, at det ikke er hensigtsmæssigt, at grisekød omfattes af handelsnormer. En sådan regulering vurderes at kunne begrænse sektorens markedsmæssige fleksibilitet og vil efter Landbrug & Fødevarers vurdering ikke tilføre reel værdi i forhold til de eksisterende handelsforhold. Endvidere bemærkes det, at der i bilagets Part 1a er anført en række kødbetegnelser. Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse er det en væsentlig mangel, at betegnelsen skinke ikke er anført blandt øvrige kødbetegnelser. Ydermere finder Landbrug & Fødevarer det vigtigt at fastholde beskyttelsen af mejeribetegnelser af hensyn til korrekt forbrugerinformation. Mejeribetegnelser som f.eks. 'mælk', 'ost' og 'yoghurt' er forbundet med specifikke kvalitetsstandarder og produktionsmetoder. En udvanding af disse betegnelser kan føre til vildledning af forbrugerne og svække tilliden til mejeriprodukter.

Det er efter Landbrug & Fødevarers opfattelse afgørende, at ordningen om lagring af landbrugsvarer til beredskab indrettes med det klare formål at styrke beredskabet og fødevaresektorens evne til at håndtere krisesituationer. Alsidige og næringsrige fødevarer, som er nemme at indtage på forskellige måder og med potentiale for lang holdbarhed, er afgørende for befolkninger i krisesituationer. Ordningen må ikke udvikle sig til et instrument for skjult markedspolitik eller bruges til at regulere priser og markedsbalancer. Der bør udvises stor opmærksomhed på, at tiltagene ikke fører til indgreb, der forvrider markedets funktion eller svækker den frie prisdannelse. Landbrug & Fødevarer støtter målet om at øge sektorens modstandsdygtighed, men dette skal ske inden for rammer, der sikrer markedsorientering, respekt for princippet om fri prisdannelse og fuld gennemsigtighed. Landbrug & Fødevarer finder, at lageropbygning kun er et supplement til akut nødhjælp. Den primære strategi skal være et robust fødevaresystem, hvor handel og værdikæder kan opretholdes og genetableres så hurtigt og effektivt som muligt. Hvis kritiske input er begrænsede og lagre skal anvendes, bør fødevareproducenter indgå i prioriteringen. Landbrug & Fødevarer finder, at fokus bør være på input, der sikrer fortsat produktion, såsom brændstof, foder, gødning og kritiske reservedele. Øget lageropbygning af input til forarbejdningsindustrien, såsom hygiejnekemikalier og emballagematerialer, bør også overvejes. Konsolidering af landbrugs- og fødevaresektoren har ført til færre landbrug, koncentreret produktion og øget risikoniveau ved afbrydelser i forsyningskæderne. Ligeledes har konsolideringen også reduceret antallet af produktionssteder i Europa og fået eksempelvis mejerierne til at operere med hub-and-spoke-modeller, hvor enkelte anlæg specialiserer sig i få produkter, hvilket påvirker evnen til at opbygge lagre, hvor befolkninger kan få brug for produkterne. Landbrug & Fødevarer bemærker, at lagre medfører omkostninger til opbevaring og kapital. Resultatbaseret compensation er bedre end omkostningsbaseret compensation, da det skaber incitament.

Plantebranchen er stærkt imod, at der gives beføjelser til at fastsætte handelsstandarder for kød, ost og proteinafgrøder, der kan bruges til at begrænse mulighederne for korrekt fødevareinformation om plantebaserede produkter. De plantebaserede fødevareproducenter har absolut ingen interesse i, at deres produkter forveksles med animalske fødevarer. Erfaringerne med beskyttelse af benævnelser for mejeribetegnelser er efter Plantebranchens opfattelse dårlige, idet de har vist sig at være med til at underminere innovation, konkurrenceevne og indre marked, også for mejerisektoren selv. Forslaget bør som minimum underlægges en konsekvensanalyse.

Plantebranchen bifalder kraftigt oprettelsen af en ny "proteinsektor" inden for den fælles landbrugspolitik. Anvendelsesområdet skal eksplicit omfatte plantebaserede afgrøder, ingredienser og forarbejdning, så deres bidrag til Europas proteinautonomi, modstandsdygtighed og klimamål anerkendes. EU's skoleordning for frugt, grøntsager og mælk skal udvides til også at indeholde plantebaserede fødevarer, herunder ikke mindst plantedrikke. Indkøbsreglerne bør være ernæringsbaserede og fleksible, så medlemsstaterne kan inkludere berigede plantebaserede produkter, der støtter børns sundheds- og bæredygtigheds mål.

Plantebranchen anfører, at plantebaserede alternativer til mælk fortsat er udelukket fra skoleordningen. Det findes problematisk af flere årsager. Berigede plantebaserede alternativer anbefales i flere nationale kostvejledninger. Det nuværende program fokuserer primært på at fremme forbruget af komælk, snarere end at imødekomme børns ernæringsmæssige behov. Det betyder at børn, der af forskellige årsager ikke kan eller ikke ønsker at indtage mejeriprodukter – for eksempel på grund af allergier eller intolerance – er udelukket fra programmet. Ud over de ernæringsmæssige aspekter er det vigtigt også at overveje de miljømæssige. En udvidelse af skoleprogrammet til også at omfatte plantebaserede alternativer ville også skabe nye muligheder for danske og europæiske landmænd.

Rådet for Grøn Omstilling mener, at hvis mælk fortsat skal være en del af EU's skoleordning for frugt, grønt og mælk, bør skoleordningen udvides, så den også kan inkludere plantebaserede alternativer, der lever op til anerkendte ernæringsmæssige standarder. Udbudsreglerne bør være fleksible og ernæringsbaserede, så medlemsstaterne får mulighed for at indkøbe plantebaserede produkter, der både fremmer børns sundhed og støtter bæredygtighedsmål inden for de planetære kostråd. Rådet for Grøn Omstilling opfordrer til, at EU's støtteordninger belønner bæredygtig og plantebaseret produktion, og at Kommissionen følger op på anbefalingen om en Handlingsplan for Plantebaserede Fødevarer inden 2026 som blev fremlagt i Den Strategiske Dialog om Fremtidens Landbrug i EU.

Dansk Vegetarisk Forening mener, at skoleordningen skal fremme brugen af økologisk og lokalt produceret frugt og grønt. Hvis mælk fortsat skal være en del af ordningen, bør plantedrikke ligeledes omfattes. Dansk Vegetarisk Forening mener, at Danmark skal stille kritiske spørgsmål til, at ultraforarbejdede produkter skal ekskluderes, da definitionen er tvivlsom og udelukker en række sunde fødevarer.

Danmark skal ikke bakke op om beskyttelse af traditionelle kødnavne, i det det direkte er et angreb på innovation, de planetære grænser og den plantebaserede omstilling. Endvidere vil det skabe alvorlige handelsmæssige barrierer for europæiske producenter. Det bør sikres, at listen med navne, der beskyttes, ikke udvides. I forhold til forslaget om at lagre af landbrugsvarer til beredskab er det oplagt at diskutere, hvordan man gør europæisk landbrug mere plantebaseret, og hvordan man får skabt et marked for det plantebaserede, som et led i at sikre vores fødevareforsyning og blive uafhængig af importeret foder og gødning.

DI Fødevarer mener, at de eksisterende regler om obligatorisk oprindelsesmærkning for kød er tilstrækkelige til at oplyse forbrugerne. Det er derfor overflødigt at indføre handlenormer for visse kødtyper. Det vil ydermere lede til en fordyrelse af produkterne, når der skal gives flere oplysninger, hvilket ikke kan antages at være i forbrugernes interesse. Det støttes heller ikke, at der indføres handlenormer for ost, da der allerede er en række beskyttelser på de fleste oste, bl.a. geografiske betegnelser. DI Fødevarer kan godt støtte forslaget om at styrke tilgængeligheden af forsyninger i nødsituationer og alvorlige kriser.

Dyrenes Beskyttelse mener, at skoleordningen først og fremmest skal fremme børns indtag af frugt og grønt, og økologisk produceret frugt og grønt skal prioriteres f.eks. gennem højere tilskudssatser. Hvis tilskud til mælk eller andre mejeriprodukter fortsat indgår i ordningen, skal økologi eller produktioner med tilsvarende dyrevelfærd være et minimumskrav for støtteberettigelse. Det vil også understøtte EU's målsætning om 25 pct. økologisk areal i 2030.

Skoleordningen bør desuden moderniseres, så plantebaserede drikke kan indgå som støtteberettigede produkter. Det vil imødekomme klima-, natur- og dyrevelfærdshensyn samt give børn med etiske eller sundhedsmæssige behov et reelt alternativ. Det vil også afspejle, at plantebaserede drikke er en del af de afgrøder og produkter, som europæiske landmænd også dyrker og udvikler. Hvis EU vil understøtte den nødvendige diversificering af landbruget og skabe nye markedsmuligheder, bør det derfor også være en integreret del af skoleordningen.

Økologisk Landsforening er enig i, at der er behov for at fremme selvforsyningen med protein i EU og sikre en højere selvforsyning med foder og øge dyrkningen af bælgplanter til fødevarer. Landsforening vil dog meget advare mod afgrødespecifikke støtteordninger, da det bl.a. forstyrrer prisdannelsen og fagligheden i sædskifteplanlægningen.

Økologisk Landsforening er kritiske over for forslaget om at beskytte betegnelser til produkter, der kommer fra husdyr. Det er ikke vurderingen, at der i dag hersker usikkerhed blandt forbrugerne, om det er et produkt, der overvejende består af planteingredienser, eller om det overvejende er et produkt baseret på husdyr. EUs skolefrugtordning bør indeholde krav om, at der er en mindsteandel økologi, så det understøtter EU målet om mindst 25 pct. økologi i 2030. Økologisk Landsforening mener dertil, der bør stilles krav til dyrevelfærden fra de gårde, der leverer mælk til skolemælksordningen.

Forbrugerrådet Tænk støtter, at der stilles krav om oprindelsesmærkning på bælgfrugter. Det bør være et krav, at det specifikke oprindelsesland, hvor råvaren er dyrket, angives. Kravet bør omfatte både ikke-forarbejdede fødevarer, forarbejdede fødevarer uden yderligere ingredienser samt sammensatte fødevarer, hvor bælgfrugter indgår som ingrediens.

Forbrugerrådet Tænk anser det ikke umiddelbart som hensigtsmæssigt, at betegnelser, som man traditionelt forbinder med kød som f.eks. kylling eller bacon, fuldstændig udelukkes fra at bruges på andre fødevarer som plantebaserede alternativer. Forbrugerrådet Tænk appellerer i stedet til en generel, skærpet praksis omkring den overordnede vurdering af, om fødevarer samlet set giver et indtryk, der lever op til fair oplysningspraksis i overensstemmelse med artikel 7 i forordning 1169/2011 om fødevareinformation til forbrugerne – ikke kun i forhold til brug af animalske betegnelser.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at en stor del af medlemsstaterne vil støtte Kommissionens forslag. Flere medlemsstater forventes dog at være kritiske over for, at EU's skoleordning lægges ind under NRP-planen og at der er national medfinansiering. Flere medlemsstater forventes at være overordnede positive om mærkning af kødprodukter. Ligesom at en større gruppe af medlemsstater forventes at være positive over for Kommissionens forslag om etablering af en proteinafgrødesektor. Visse medlemsstater forventes at være kritiske over for Kommissionens forslag om risiko/krisemekanismen vedrørende nødlagre.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det centralt, at forhandlingerne om forslagene ikke foregriber forhandlingerne om EU's kommende flerårige finansielle ramme (MFF) for 2028-34. Regeringen hilser generelt Kommissionens forslag velkomment, idet regeringen lægger vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor med mindre grad af markedsregulering, interventioner og overflødige handelsnormer. Regeringen ønsker, at Kommissionen udarbejder en konsekvensanalyse af forslaget i overensstemmelse med principperne for bedre regulering.

Regeringen er positivt indstillet overfor, at Kommissionen foreslår, at der etableres en proteinafgrødesektor i EU, da en sådan sektor kan bidrage til den grønne omstilling af europæisk landbrug.

Regeringen finder det positivt, at EU's skoleordning skal prioritere bæredygtige produkter, der f.eks. er certificeret økologisk, lever op til EU's dyrevelfærdsstandarder mm., da det kan være med til at drive en efterspørgsel efter bæredygtige produkter, herunder klimavenlige alternativer. Det er vigtigt for regeringen, at de administrative byrder for skoleordningen begrænses.

Regeringen finder overordnet, at forordning 1169/2011 om fødevareinformation til forbrugerne skal fastholdes som den generelle ramme for regulering af fødevareinformation på EU-niveau. Regeringen støtter ikke, at der gives mulighed for at indføre yderligere handelsnormer, herunder krav om øget oprindelsesmærkning. Tilsvarende finder regeringen ikke, at der er behov for yderligere regulering af benævnelser for kødprodukter.

Regeringen finder forslaget om nationale planer for fødevareforsyningssikkerhed og medlemsstaters mulighed for at vurdere behovet for opbygning af fødevarelagre til nødsituationer nyttigt, og at Kommissionen overvåger oprettelse af nationale lagre og påser, at de ikke bliver markedsforstyrrende. Regeringen mener endvidere, at krav til nationale beredskabsplaner bør integreres i eksisterende nationale beredskabsplanlægninger, at medlemsstaterne bør bevare fleksibilitet i implementeringen, og at forslaget udformes i sammenhæng med EU's strategi for opbygning af lagre samt implementeringen af CER-direktivet, så overlap og dobbeltregulering undgås.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 11. september 2025 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22-23. september 2025.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.